

XX
Р І К . . 1 . Р И Ж 4 Т Р А В Н Я 1 9 4 6 Ч . 2 .
XX

ЩО ЗНАЧИТЬ БУТИ ГІДНИМ.

Ми часто вживаємо слова, не вдумуючись в їхній змісл. Кожний вживає, напр., слово "гідний", і кожний напевно образився б, коли б хто назвав його "негідником". А тимчасом, чи кожний розуміє, що власне те слово означає, що воно в собі криє? Мабуть, далеко не кожний, бо часто бачимо, що люди поводяться негідно і одночасно були б дуже здивовані, коли б їм хтось це відкрито сказав.

Бути гідним -- значить мати свідомість своєї моральної вартости, і вважати, щоб та моральна вартість не потерпіла, не понижилася. Бути гідним -- значить мати почуття самоповаги (не зарозумілости!) і так поводитися, щоб і інші люди тебе шанували. Раб, лаской не мають почуття гідности. Тільки вільна, незалежна людина мають це почуття. Гідність дуже споріднена з почуттям чести. Не пеключись про втримання своєї моральної вартости, не маючи правдивої самоповаги, негідна людина дуже легко піддається спокусам матеріального характеру і робить вчинки, що ми їх називаємо негідними.

Пам'ятаєте, як наш слашний Тарас Шевченко картав наших "малоросіян", що вони "за шмат гнилої ковбаси" готові продати матір, себто Україну, і, націпивши кокарду на лоб, як "лакеї в золотій оздобі" "цвенькають по московському". Для Шевченка, та певно і для нас, всі оті "раби з кокардою на лобі", все оте "Варшавське сміття, грязь Москви", що продавали свою національність за "лакомство нечасне", дарма, що пишались чинами та грошима були насправді тільки -- "німії, подлії раби", -- себто негідники.

На жаль, треба признати, що хоча від часів Шевченка чимало таки води й червоної крові коніє у Чорне Море наш Дніпро-Славуга, у наших людей, виховуваних у жакимивій атмосфері духового вивалашення, почуття національної й особистої гідности не дуже розвинулося. Ще й тепер ми частенько таки зустрічаємо українців, що, знеїшовшись поза мурми московської тюрми народів, продовжують залобки цвенькати по московському, не розуміючи, що вони виявляють тим і перед своїми, більш вільними земляками, і перед чужинцями, що вважали не розуміють, як можна вживати чужу мову, замість своєї в родинному оточенні, жалюгідну лакейську психіку, стої брак національної й особистої гідности: людина гідна, опинившись на волі, з обуренням і люттю відкидає все те, що нагадує їй минуле поневолення, з обуренням і радістю відкидає н а к и н е н у їй (чи її батькам, однаково!) чужу мову, людина лакейської психіки продовжує й далі підроблюватися під своїх колишніх панів, уживаючи "панської" мови.

Вживати своєї власної мови належить до моральних обов'язків кожного українця, зокрема кожного українського інтелігента, бо вживання її сприяє розвитку національної й особистої гідності, без якої не можна визволитися від ніякого поневолення, без якої людина й нація залишаються все "упідленими", негідними національної незалежності, негідними визволення.

Чимало українських інтелігентів уживають ще й доси української мови на громадському форумі, а опинившись у себе, поміж чотирьох murів, переходять на мову московську і тим гласне виявляють брак гідності брак самопошани. Бо коли б вони мали ту самопошану, мусіли б себе самі запитати: - "Нащо я кривлю душею і називаю себе українцем, коли так радо говорю мовою ворога України? А якщо я дійсно українець, то нащо я говорю тією мовою?"

Знаємо, що у багатьох їх земляків, більш свідомих, а може викораних в більш людських умовах, ця їхня поведінка викликає палке обурення, готує іноді вилитися навіть в нечемні форми, - закликаємо їх до розуміння й терпеливості: почуття гідності не легко здобується, приходить не вразу, а через постійне напруження волі, дрібними малопомітними актами самовикорання. Не забуваймо, що й апостол Петро ставився був перед Чинетом, що коли б навіть і всі відраклися від нього, він ніколи від нього не відречеться. А тимчасом у першу ж ніч важкої проби зрікся аж тричі! І все ж сором проник потім Петрову душу, і з тим соромом повернулося й почуття його гідності, його моральної вартості, що зробило з нього той "камінь, на якому побудувала церква..."

Отже, і нам треба мати жал до людей, що по довгих роках поневолення, продовжують нести на собі й далі печать свого рабства... Ах і терпеливість.

ЕМІГРАЦІЙНІ СПРАВИ.

Представник Українського Комітету в Римі відвідав всі південно-американські консульства та представництва, інформуючись про можливості еміграції до південно-американських республік для українських скитальців. По всіх усядах його дуже чемно приймали цікавилися кількостим та якісним станом нашої еміграції і висловлювали надію, що в недалекому часі українські збігці отримають можливість осісти десь на новій землі та віднайти нову хату й працю. На жаль, досі немає ще конкретних показіток від відповідних урядів, що пояснюється головним чином транспортними труднощами. Представництва Болівії, Бразилії та Перу повідомили крім того Комітет чистіше, що вони звернулися до своїх урядів з запитом в справі видачі віз українським скитальцям, і, як тільки отримають відповіді, негайно повідомлять про наслідок своїх заходів Комітет.

З другого боку п. Мак Нейль, голова Комітету ООН (Організації Об'єднаних Націй) в справах збігців, повідомив 25 квітня, що Колумбія, Бразилія і Домініканська Республіка самі виявили готовість прийняти європейських бездомників. Мак Нейль дав також зрозуміти, що нарада Перших Міністрів Бритійських Доміній (Австралія, Канада, Нова Зеландія, Південна Африка), що тепер бувається в Лондоні, мабуть, також займеться справою приміщення європейських скитальців. Мак Нейль попередив, що створення нової Інтернаціональної Комісії в справах збігців, що мало б перейняти на себе завдання УНРРІ, не буде можливим аж до нової сесії Загальних Зборів ООН в вересні місці цього року.

Офіційно повідомляється, що з 1 травня ц.р. американські консульства в Неаполі, в Палермо та в Генуї почнуть видавати візи для тих, хто хоче емігрувати до Сполучених Штатів Америки. З кожної країни може бути прийняте в Америці тільки дуже обмежене число нових осельців - це так звана квота. Поза квотою можуть отримувати візи ті, хто мають в Сполучених Штатах чоловіків, жінок, або батьків і родичів американських громадян. Жінки й неповнолітні діти не-громадян американських, що правно живуть в Сполучених Штатах, хоча й зараховуються в квоту, але безумовно мають право на візу раніш від інших.

Консульство в Генуї обслуговує Північну Італію, Консульство в Неаполі - Середню й Південну Італію, а Консульство в Палермо - Сіцилію і Калабрію. Консульство в Неаполі попереджає, що, з огляду на транспортні труднощі, візи для тих, хто має на візу право, видаватимуться тільки в тим, хто може виказатися відповідним-пароплавним чи аероплянним-квитком.

ВЕЛИКОДНІ СВЯТА В РИМІ.

Все церковне життя римських українців скупчується при невеличкій, але світлосоняшній і зашній церковці Понтифікальної (Папської) Української Колегії св. Йосафата. Тут знайшов гостинне приміщення Український Комітет Допомоги Збігцям, тут перебуває й Пресв. Іван Бучко, Апостольський Візитатор українців католиків в Італії. Тому то й всі українські збігці, як католики, так і православні купчаються навкруги Колегії та її церкви, де вони можуть почути Службу Богу з українською вимовою, де можуть почути гарну проповідь в українській мові, і де можуть знайти духову пораду та разраду. Тут вони й відбули Великоднє говіння, вислужуючи у вечірніх годинах останнього Страсного Тижня красномовніповідання пр. о. Теодосія Галушинського, Чину св.Василія В. У цьому Страсному Тижні прилучилися до звичайних відвідувачів Церкви ще й чисельні українці - воєнки польської армії, що перебували в Римі на відпустці. На Великодній Утреті, що її відправив в суботу ввечері сам Кир Іван в сослуженні оо. настоятель Колегії, зібралось було особливо багато земляків з усіх земель проторої України. Хор питомців співав з особливим піднесенням і релігійним настроєм. І не один тоді втер був собі непрохану сльозу, не один був тужливо зітхнув при перших словах Великоднього Гімну:- "Христос Воскресе", що згадуючи про Батьківщину, про тих, що залишилися, і в серці своїм підніс молитву за всіх тих, що навіть і помолитися у свбе вдома не можуть так, як їм хотілося б,- так, як кожний міг помолитися тут в оцій маленькій церковці.

Цьому загальному настроєві дав прегарний вислів Пресв. Іван на своїй Великодній Архієрейській Службі Божій, коли промовив до чисельної громади римських і позаримських українців. в Тузі за Батьківщиною промовив Владика, що вже сам від багатьох років перебуває на чужині, до затужених, щоб піднести їх на душі, щоб дати їм віру й надію. "Так, -- казав він, -- всі ми терпимо, бо такі мусимо терпіти. Сучасне життя вимагає героїства, а хіба ж героїство не полягає в беззастережному змаганні до мети, хіба воно може обійтися без терпіння. Освячення терпіння маємо у Христовій Св. Страсті, а світле, правдиво Боже завершення - в Його Воскресенні. Тому то, споглядаючи безприкладну сьогоднішню Голготу нашої Св. Церкви і нашого рідного, переслідуваного Народу, повинні ми з це з більшою вірою надіятися нового Воскресення - нової Христової перемоги..."

Після Служби Божої, Кир Іван поблагословив скромне "свячене", що його Впр. о. Ректор Йос. Лабай, звичаєм давньої української гостинності, як і попередніх Великоднів, в гостинних стінах Папської Колегії для всіх присутніх українців.

КОНЦЕРТИ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ В РИМІ.

Завдяки перебуванню в Римі першокласних артистичних українських сил, Український Комітет в Римі мав можливість влаштувати, починаючи з жовтня місяця минулого року мало не щомісячні концерти української музики, що на них українці знаходили духову разраду, а чужинці знайомилися з цілком невідомими їм скарбами української музики та співу. Цього 1946 р. відбулося вже три таких концерти: перший, при кінці січня, був присвячений знаменним подіям 22 січня 1918 та 1919 рр.; другий, 10 березня був присвячений пам'яті незабутнього Тараса Шевченка. Програма цього другого концерту, що пройшов із величчям піднесенням і закінчився співом національного гімну, складалася з змістовної промови проф. Соанацького, що скарєкритизував поетів і творчість Шевченка, з інструментової музики українських композиторів та вокальних річей на слова Т. Шевченка. Була блискуче представлена творчість М. Лисенка, М. Аркаса, К. Стеценка, Я. Степового, Л. Ревуцького, В. Косенка, В. Барвінського, М. Фоменка та М. Коляди. Як виконавці виступали відомі солістки, віолончелістки проф. Л. Полевська та її донька й учениця З. Полевська, Проф. М. Полевський, піяніст, що не тільки виконав сольні речі, і між ними одну власну композицію, але й успішно супроводив на ціяні іншим виконавцям; оперові співаки С. Шведова, сопрано, та Іван Шведів-Стешенко, тенор, — що окрім сольних річей, відспівали сцену з опери "Катерини" Аркаса, викликаючи нескінченні оплески.

23 квітня відбувся третій щомісячний концерт української музики, — на якому з'явилася громадно майже вся литовська колонія. Українське інструментове тріо Проф. Л. Полевська, проф. М. Полевський та проф. Б. Чумаченко, скрипаль, познайомили присутніх з музикою М. Барвінського, М. Коляди та Дримцова (цей останній, як надаток); віолончелістка-солістка Зоя Полевська прогнала три речі — Лисенка, Л. Ревуцького та М. Фоменка і мусіла давати надаток — одну річ Фрескобальди. Панство Шведових мусіли так само робити надатки до річей, намічених в програмі, (музика М. Лисенка, Степового, Надененко, В. Косенка), а коли провели сцену й дует з "Запорожця за Дунаєм" Гулака Артемовського, оплески не вгадали і виконавці мусили нераз виходити на кін, де їм представники Литовської колонії вшанували їх піднесенням артисткам гарних квітів.

Успіх цього концерту й мистецтво його виконавців позначилися тим, що всі артисти мусіли давати надатки, і що присутні, по його закінченні, ніяк не хотіли розходитися. Представники Литовської Колонії дякували представникам Комітету за насолоду, яку вони отримали від української музики.

ЧИ МЕРТВІ МОЖУТЬ БУТИ ВОЄННИМИ ЗЛОЧИНЦЯМИ ?

Дійшов до нас нарешті офіційний текст промови т. М. Бахана, представника Світської України, яку він виголосив на засіданні Комітету ООН в справах гуманітарно-соціальних. В цій своїй промові, т. Бахан домагався, щоб Об'єднані Держави дивилися на українських збігців не як на справжніх бездомників, що потерпіли від війни й заслугонують на допомогу, але як на воєнних злочинців, яких треба якнайскорше віддати Світам на відповідний суд та розправу. Представив він і листу головних зпоміж тих воєнних злочинців. Ту листу було подано окремо, і її в промові немає. Але в промові названо десять найголовніших, — себто таких вже злочинців, що від їх злочинів і сонечку на землю дивитися не хочеться. Читаємо ми ті імена, і коли б не те, що перед нами офіційний текст, та ще й видрукований в самих "Известиях" (3 Февреля 1946 р. ч. 30.) то власним своїм очам не повірили б. Де ж таки: домагатися видачі як воєнного злочинця бл. пам. о. Назарука, що помер ще 31 березня 1940 р. в Кракові.

Але цей один приклад вистарчає, щоб вказати, на яких підставах побудовані всі оті обвинувачення українців в воєнних злочинах. Цього одного прикладу вистарчає, щоб дати зрозуміти всім, хто того досі не зрозумів, що Совітам іде справа про "злочинців", а про цілком порядних людей, що мають хіба тільки ту провину, що ніколи не погоджувались на московсько-більшовицьку окупацію України і завади проти неї, як могли, боролися, -- в емі граційних умовах (бо вичислені "нагороджені" майже всі старі емігранти) більше словом, як ділом. Та для більшовиків кожне правдиве слово -- великий злочин....

Наводимо в перекладі з "Известий" відповідний уступ з промови Бахана: "Головарі українсько-німецьких фашистських організацій втікли поза територію України. Вбравши на себе манкери покірного та бездоленого бездомника-збігця, вони перебувають в різних місцевостях західної зони окупації Німеччини, в Австрії, Італії та Швейцарії. Є відомості, що вони намагаються вислизнути й за океан. Серед цих так званих збігців знаходяться такі люди, як Степан Бандера та Андрій Мельник -- старі німецькі агенти і при відді терористичних банд: голова головного органу співпраці українських націоналістів з німцями "Українського Центрального Комітету" Володимир Кубійович; ідеологи українського фашизму Андрій Лавицький (чи не йде тут мова про Президента УНР Андрія Лавицького старого соціал-демократа, щозавжди писав своє прізвище через "і" від слова "лівій", а не "лев") Донков, (чи не Донцов?), Дмитро Дорошенко, Назарук (навіть імени не знають!); активні організатори довгих українсько-націоналістичних формувань, що служили німцям, Омелянович-Павленко, Курманович (може, генерал Курманович? -- але й про нього відомо, що він уже не живе... В усякому разі, по цей бік греблі його нема, отже, як можна домогтися його видачі?), Капустянецький....

Та усіх названих, хіба тільки про ген. Курмановича можна було б сказати, що він "служив німцям", -- але ж він був німецький громадянин, і, як такий, мусів служити. Це ж до "старих німецьких агентів" Степана Бандери та Андрія Мельника, то їх служба полягала, мабуть в тому, що вони самі замітали підлогу в своїх колях в в'язниці Оранієнбургу, як про те все знають, за винятком, розуміється п.Бахана та "Известий"....

ДЕЛЕГАЦІЯ ВІД УКРАЇНЦІВ АВСТРІЇ

Перед Великоднем перебувала в Римі делегація від Об'єднання Українських Допомогових Комітетів в Австрії, що має свій осідок в Інсбруку, в складі Голови Об'єднання, п.адв. Росляка та члена Об'єднання п.Германа. Делегація оповіла, що становище українських збігців в Австрії дуже відмінне в залежності від зони. Якщо в Американській зоні, всім живеться -- матеріально досить задовільно, то в Французькій вже відчувається чималі злидні, а в англійській зоні, що обіймає Штирцію й Каринтію, наші люди впрост голодують -- приватні засоби висчерпані, допомоги майже ніякої, праці також ніякої. Делегація шукала допомоги й порозуміння, і Комітет в Римі, що міг, Делегації підпоміг.

ЗАКЛИК ДО УКРАЇНСЬКИХ ОСЕРЕДКІВ

Український Комітет в Римі звертається цією дорогою до всіх українських осередків в Італії, щоб вони, для шноски з Комітетом та іншими своїми й чужиноцькими установами, вибрали відповідних відпоручників, які мали б право премовляти за всіх. Досі спостерігався той факт, що окремі люди десь в Модені, чи в Болонні, чи ще свідки, замість вирішувати свої справи громадно, в порозумінні між собою, звертаються за кожною дрібницею безпосередньо до Комітету в Римі, а Комітет, не знаючи тих людей, що до нього звертаються, і не маючи ні від кого про них будь яких поручень

не може в їхній справі нічого вирішити. Закликаємо тому, щоб наші люди де тільки знаходяться в більшій кількості, гуртувалися в більші й менші громади, вибирали довірених людей і доручали ним свої справи, повідомляючи й Комітет, хто саме в якому осередку має виступати, як їхній довірений.

РОЗНУКУВАННЯ РІДНИХ

Онищенко Петро син Івана
Укр. Табор Ч.1. Ріміні Італія,
Депіндо Івана що жив в м. Керчі на
Криму до 1936 р. оніолоа виїхав до
Італії.
Костенко Олексій, ур. 27.1.1924 р.
Укр. Табор Ч.1. Ріміні Італія.
Батька: Костенко Дмитро,
Маму: Костенко Наталку,
сестру: Костенко Олександрю,
дружину: Костенко Настя.
Олефір Яків ур. 30.4.1914 р.
Укр. Табор Ч.1. Ріміні Італія.
Пошукує дружину: Олефір Ульяну.
Сухон Сергій ур. 20.12.1907. р.
Укр. Табор Ч.1. Ріміні Італія.
Пошукує: Соловіяву Віру і
Пономаренко Валентину.
Жуха Іван (Байкенд Саск Канада,
Пошукує: Рідні і знайомих.

Крисько Петро
Статус Ч.Н. гми Леопольд Касерне
Баварія Німеччина.
Пошукує: Івана і Василия Крисько
що виїхали з Німеччини до Італії.
Козка Федір ур. 13.7.1921 р.
Укр. Табор Ч.1. Ріміні Італія
Пошукує: Батька: Дмитра Козку,
маму: Козку Палогію,
дружину: Козку Віру.
Лебідь Федір ур. 15.3.1922 р.
Укр. Табор Ч.1. Ріміні Італія.
Пошукує дружину: Лебідь Настя.
Перцюх Василь ур. 22.12.1919 р.
Укр. Табор Ч.1. Ріміні Італія.
Пошукує дружину: Перцюх Лідю.
Якубек Олексій ур. 25.12.1924 р.
Укр. Табор Ч.1. Ріміні Італія.
Пошукує: Чумака Миколу.

ЛИСТИ ДО ВІДБОРУ В У.К.Ч. В РІМІНІ

Лев Ясінчук, від С. Мотоцької
" " " Др. Г. Скегар.
" " " В. Мельничука.
Пилип Футей від Івана Футея.

Піотр Вадок від О. Косинського.
Міке Федорчук від С. Накільчука.
Іван Дмитрик від Алекс Вольф.

НА ГРЕСОВІЙ ФОНЦ ВСТУПИЛО:

Від н. дна М. Тоста (Теманто) --- 1000 л. Від н. Сал-ча (Фраската) --- 100 лір.
Що дальший? Приймаємо добровільні латки на адресу У.К.Ч. в Римі.

РЕДАГУЄ - РЕДАКЦІЙНА КОЛЛЕГІЯ.

Нова адреса:

Passeggiata del Gianicolo 7.

"WEST UKR"
СОМІТАТО УСНАІНО
БОМА.